

[Niels Andersen.]

hindrer en kapitalisering at den huslejestigning, der finder sted, ligesom vi modvirker den stigning i pristallet, der ellers ville finde sted. Desuden har bankerne og de sociale selskaber fundet frem til et samarbejde vedrørende en finansiering af det fremtidige boligbyggeri. Det finder jeg meget værdifuldt, og jeg beklager for så vidt, at venstre og de konservative, som har ønsket at være med i et forlig, ikke under de omstændigheder, der her er skabt, er i stand til at medvirke.

Alfred Jensen: Også jeg ønsker at motivere vor stilling her ved tredje behandling. Det bliver ikke så kort, som de foregående ordførere har gjort det, men jeg føler, at det er nødvendigt at trække vor stillingtagen op.

Jeg har under førstebehandlingen påvist, at der ikke er gjort nok for at fremme boligbyggeriet og forbedre boligforholdene. De muligheder, der efter krigen forelå for over en 5 års periode at opføre 150 000 lejligheder, idet der var materialer og arbejdskraft nok, blev ikke udnyttet. Til trods for boligmangel og et omfattende saneringsbehov har Danmark i de senere år anvendt en betydelig ringere del af nationalindkomsten til boligbyggeri end de øvrige lande her i Norden. Finland anvendte 6,6, Norge 5,1 og Sverige 4,1 pct., mens Danmark begrænsede sig til 3,2 pct. Resultatet er derfor en følelig boligmangel og en utilfredsstillende overbefolkning af et stort antal lejligheder. Hundreder lever i lejligheder, som enten trænger til omfattende forbedringer eller er saneringsmodne, da de for længst er udslidt og utjenlige til menneskeboliger. Boligen er stadig en mangelvare. De senere års afviklingstendens i leje- og boligstøtte-lovgivningen har ikke fremmet, men hæmmet bestræbelserne for at sikre borgerne boliger til en overkommelig leje. Lejen er steget ganske føleligt i såvel nye som gamle lejligheder. Boligerne har i de senere år i højere grad end forhen været et spekulationsobjekt.

De foreliggende lovforslag indeholder en yderligere afvikling af såvel boligstøtten som lejerbeskyttelsen. Det nye byggeri er ikke sikret, og priserne på de nye lejligheder er selv med huslejetilskud uoverkommelige for familier med jævne arbejderindkomster

og under hensyntagen til de usikre beskæftigelsesforhold. Hertil kommer, at de nye finansieringsformer betyder en yderligere stigning i prisen på kommende nye lejligheder. Denne stigning er af De almennyttige Boligselskaber beregnet til 300 kr. årlig for en almindelig lejlighed. Den almindelige lejeforhøjelse og huslejeskatten betyder en ubegrundet forhøjelse af lejen i den ældre boligmasse, og hvad værre er: afviklingen af opsigelsesforbuddet vil under den herskende boligmangel forårsage et yderligere pres på lejen opad, selv for de gamle og uhumske boliger.

Lejeforhøjelsen betyder en forøgelse af omkostningsniveauet her i landet og viser, hvor liden vægt der kunne lægges på forsikringerne fra officiel side under dette års overenskomstforhandlinger om, at et stabilt prisniveau ville blive tilstræbt ved overgangen til de 3-årige overenskomstperioder. Der er lige så lidt i år som i 1951 og 1955 ført noget bevis for, at udlejningsejendommens drift nødvendiggør en lejeforhøjelse, og det af gode grunde; det er nemlig ikke muligt. Den almindelige lejeforhøjelse vil give udlejerne nye gevinster og åbne nye muligheder for spekulanter. Glindemann gav en ganske god karakteristik af disse perspektiver, da han erklærede, at såfremt huslejeforhøjelserne var kommet noget tidligere, havde han ikke knækket halsen på sine spekulationer, men tværtimod kunnet fortsætte, og man ser jo allerede nu, at ejendomspriserne er ved at stige.

De foreslåede foranstaltninger vil ikke virke fremmende for byggeriet. Forhøjelsen af lejen i de saneringsmodne kvarterer vil gennem de stigende ejendomspriser fordyre saneringen og dermed også hæmme denne. Vi har derfor fra første færd vendt os imod indholdet i disse lovforslag. Det er ikke det, der er brug for. Der skal helt andre foranstaltninger til. Der må sættes ind mod spekulation i boligerne. Huslejestoppet og opsigelsesforbuddet må opretholdes. Den gamle boligmasse må nationaliseres, så disse boliger ikke fortsat bliver et objekt for pengegriske spekulanter. Samfundet må sikre og fastholde taget i boligbyggeriet. I den kommende 10 års periode må der årlig opføres 25 000-30 000 lejligheder, hvis bolig mangelen skal overvindes og de store årganges behov på dette område tilfreds-